

บทที่ 5

สรุปผลการวิจัย อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ

การวิจัยเรื่อง คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของครูอนุบาลในการเข้าสู่ประชาคมอาเซียนตามการรับรู้ของผู้บริหารและครูในสถานศึกษาเขตภาคตะวันออก มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของครูอนุบาลในการเข้าสู่ประชาคมอาเซียน ได้แก่ ด้านความรู้เกี่ยวกับประชาคมอาเซียน ด้านการจัดการเรียนการสอนในการเตรียมความพร้อมเข้าสู่ประชาคมอาเซียน และด้านการประพฤติปฏิบัติตนในการเข้าสู่ประชาคมอาเซียน

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ผู้บริหารและครูในสถานศึกษาเขตภาคตะวันออก ที่มีการจัดการศึกษาระดับอนุบาล สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย คือ ผู้บริหารจำนวน 8 คน และครู จำนวน 52 คน รวมทั้งสิ้น 60 คน ในโรงเรียนที่มีการจัดการศึกษาระดับอนุบาล ปีการศึกษา 2556

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล มี 2 ชุด คือ แบบสอบถามจำนวน 2 ชุด สำหรับผู้บริหาร และครู เรื่อง คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของครูอนุบาลด้านการประพฤติปฏิบัติตนในการเข้าสู่ประชาคมอาเซียนตามการรับรู้ของผู้บริหารและครูในสถานศึกษาเขตภาคตะวันออก แบ่งออกเป็น 3 ตอน คือ ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ตอนที่ 2 ข้อมูลเกี่ยวกับคุณลักษณะของครูอนุบาลในการเข้าสู่ประชาคมอาเซียนตามการรับรู้ของผู้บริหารและครู ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะเพิ่มเติมเกี่ยวกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของครูอนุบาลในการเข้าสู่ประชาคมอาเซียน

การดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้ แบ่งออกเป็น การเก็บรวบรวมข้อมูลจากแบบสอบถามผู้บริหารและครู ผู้วิจัยส่งและรับคืนแบบสอบถามทั้งทางไปรษณีย์ และดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง

การวิเคราะห์ข้อมูลและนำเสนอข้อมูลจากการศึกษาการรับรู้ของผู้บริหารและครู วิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถามโดยการแจกแจงความถี่ หาค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน โดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูปเพื่อการวิจัยทางสังคมศาสตร์ SPSS นำเสนอผลการวิเคราะห์ในรูปแบบตารางประกอบความเรียง

สรุปผลการวิจัย

ผลการวิจัย เรื่องคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของครูอนุบาลในการเข้าสู่ประชาคมอาเซียนตามการรับรู้ของผู้บริหารและครูในสถานศึกษาเขตภาคตะวันออก สรุปได้ดังนี้

ข้อมูลเกี่ยวกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของของครูอนุบาลในการเข้าสู่ประชาคมอาเซียน ตามการรับรู้ของผู้บริหาร และครู

1. คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของครูอนุบาลในการเข้าสู่ประชาคมอาเซียนด้านความรู้เกี่ยวกับประชาคมอาเซียน

ผลการสอบถามผู้บริหาร พบว่า ผู้บริหารมีการรับรู้ว่าคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของครูอนุบาลด้านความรู้เกี่ยวกับประชาคมอาเซียน สรุปโดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 3.67$) สำหรับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของครูอนุบาลด้านความรู้เกี่ยวกับประชาคมอาเซียนในทุกข้ออยู่ในระดับมาก เฉลี่ยสูงสุด คือ มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับสัญลักษณ์ประชาคมอาเซียน ($\bar{x} = 4.13$) รองลงมา คือ มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับกลุ่มประเทศอาเซียน (สมาชิกอาเซียน) ทุกประเทศ ($\bar{x} = 3.75$) และครู พบว่า ครูมีการรับรู้ว่าคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของครูอนุบาลด้านความรู้เกี่ยวกับประชาคมอาเซียน สรุปโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{x} = 3.31$) สำหรับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของครูอนุบาลด้านความรู้เกี่ยวกับประชาคมอาเซียนที่อยู่ในระดับมาก เฉลี่ยสูงสุด คือ มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับสัญลักษณ์ประชาคมอาเซียน ($\bar{x} = 3.87$) รองลงมา คือ มีความรู้ความเข้าใจเรื่องประชาคมอาเซียน กำเนิดประชาคมอาเซียน และมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับกลุ่มประเทศอาเซียน (สมาชิกอาเซียน) ทุกประเทศ ในระดับปานกลาง ($\bar{x} = 3.44$)

2. คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของครูอนุบาลในการเข้าสู่ประชาคมอาเซียนด้านการจัดการเรียนการสอนในการเตรียมความพร้อมเข้าสู่ประชาคมอาเซียน

ผลการสอบถามผู้บริหาร พบว่า ผู้บริหารมีการรับรู้ว่าคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของครูอนุบาลด้านการจัดการเรียนการสอนในการเตรียมความพร้อมเข้าสู่ประชาคมอาเซียน สรุปโดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 3.58$) สำหรับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของครูอนุบาลด้านการจัดการเรียนการสอนในการเตรียมความพร้อมเข้าสู่ประชาคมอาเซียนที่อยู่ในระดับมาก เฉลี่ยสูงสุด คือ สถานศึกษาของท่านได้มีการจัดกิจกรรม/การเรียนการสอนที่เกี่ยวข้องกับการเตรียมความพร้อมเข้าสู่ประชาคมอาเซียน ($\bar{x} = 3.88$) รองลงมา คือ มีการจัดเตรียมสื่อ วัสดุอุปกรณ์เกี่ยวกับประชาคมอาเซียนในการจัดการเรียนรู้ร่วมด้วย ($\bar{x} = 3.75$) และครู พบว่าครูมีการรับรู้ว่าคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของครูอนุบาลด้านการจัดการเรียนการสอนในการเตรียมความพร้อมเข้าสู่ประชาคมอาเซียน สรุปโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{x} = 3.26$) สำหรับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของครูอนุบาลด้านการจัดการเรียนการสอนในการเตรียมความพร้อมเข้าสู่ประชาคมอาเซียนในทุกข้ออยู่ในระดับปานกลาง เฉลี่ยสูงสุด คือสถานศึกษาของท่านได้มีการจัดกิจกรรม/การเรียนการสอนที่เกี่ยวข้องกับการเตรียมความพร้อมเข้าสู่ประชาคมอาเซียน ($\bar{x} = 3.44$) รองลงมา คือ มีความพร้อมในการใช้งานคอมพิวเตอร์ หรือเทคโนโลยีสารสนเทศ ในการที่จะถ่ายทอดความรู้เกี่ยวกับอาเซียนให้กับผู้เรียน ($\bar{x} = 3.42$)

3. คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของครูอนุบาลในการเข้าสู่ประชาคมอาเซียนด้านการ
ประพฤติดุปฏิบัติตนในการเข้าสู่ประชาคมอาเซียน

ผลการสอบถามผู้บริหาร พบว่า ผู้บริหารมีการรับรู้ว่าคุณลักษณะที่พึง
ประสงค์ของครูอนุบาลด้านการประพฤติดุปฏิบัติตนในการเข้าสู่ประชาคมอาเซียน สรุปรวมอยู่ใน
ระดับมาก ($\bar{x} = 3.57$) สำหรับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของครูอนุบาลด้านการประพฤติดุปฏิบัติตนใน
การเข้าสู่ประชาคมอาเซียนที่อยู่ในระดับมาก เฉลี่ยสูงสุด คือ ทราบแหล่งข้อมูลที่จะหาความรู้เพิ่มเติม
ในการก้าวเข้าสู่ประชาคมอาเซียน ($\bar{x} = 4.00$) รองลงมา คือ มีการหาข้อมูลของหลักสูตรการศึกษา
ระดับปฐมวัยของประเทศเพื่อนบ้านในการเข้าสู่ประชาคมอาเซียน ($\bar{x} = 3.88$) และมีการรับฟัง หรือ
รับชมข่าวสารที่มีความเกี่ยวข้องกับประชาคมอาเซียน ($\bar{x} = 3.88$) และครู พบว่า ครูมีการรับรู้ว่า
คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของครูอนุบาลด้านการประพฤติดุปฏิบัติตนในการเข้าสู่ประชาคมอาเซียน
สรุปรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{x} = 3.28$) สำหรับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของครูอนุบาลด้าน
การประพฤติดุปฏิบัติตนในการเข้าสู่ประชาคมอาเซียนที่อยู่ในระดับมาก เฉลี่ยสูงสุด คือ มีความ
กระตือรือร้นในการหาความรู้เพิ่มเติมเพื่อเตรียมตัวเข้าสู่ประชาคมอาเซียน ($\bar{x} = 3.58$) รองลงมา คือ
ทราบแหล่งข้อมูลที่จะหาความรู้เพิ่มเติมในการก้าวเข้าสู่ประชาคมอาเซียน ($\bar{x} = 3.56$)

อภิปรายผล

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเรื่องคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของครูอนุบาลในการเข้าสู่ประชาคม
อาเซียนตามการรับรู้ของผู้บริหารและครูในสถานศึกษาเขตภาคตะวันออก ผู้วิจัยมีประเด็นสำคัญที่
นำมาอภิปรายดังนี้

1. ด้านความรู้เกี่ยวกับประชาคมอาเซียน

เนื่องจากอาเซียนประกอบไปด้วยสมาชิกจำนวน 10 ประเทศ ประเทศไทยจึงจำเป็นต้อง
สร้างความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับประเทศเพื่อนบ้านในอาเซียน เนื่องจากแต่ละประเทศในอาเซียนมี
ความแตกต่างกันในหลายประเด็น เช่น ภาษา ศาสนา วัฒนธรรม ดังนั้นจึงต้องมีการจัดการศึกษาเพื่อ
สร้างความรู้ความเข้าใจ การสร้างความรู้ความเข้าใจจะทำให้เกิดความเข้าใจในความแตกต่างทางวัฒนธรรม
และในขณะเดียวกันก็สามารถสร้างลักษณะร่วมทางวัฒนธรรมที่มีความคล้ายคลึงกันได้ ดังที่ปฏิญญา
อาเซียน (ประชาสัมพันธ, กรม. สำนักนายกรัฐมนตรี, 2552) ที่ได้กล่าวถึงวัตถุประสงค์เพื่อส่งเสริม
ความเข้าใจอันดีต่อกันระหว่างประเทศในภูมิภาค อารังไว้ซึ่งสันติภาพ เสถียรภาพ และความมั่นคง
ทางการเมือง สร้างสรรค์ ความเจริญทางด้านเศรษฐกิจ การพัฒนาทางสังคม และวัฒนธรรม การกีดกัน
อยู่ดีบนพื้นฐานของความเสมอภาคและผลประโยชน์ร่วมกันของประเทศสมาชิก ดังนั้นครูอนุบาลควร

มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับหลักพื้นฐานความรู้เบื้องต้น ในเรื่องของวัฒนธรรม ความเป็นอยู่ วิถีชีวิต การศึกษาในแต่ละประเทศภายในกลุ่มอาเซียน ซึ่งสอดคล้องกับ กลุ่มนิเทศ ติดตามและประเมินผล การจัดการศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระแก้ว เขต 2 (2554) ที่ได้กล่าวถึง คุณภาพครูในการเข้าสู่ประชาคมอาเซียน ได้แก่ ครูผู้สอนควรมีความรู้เกี่ยวกับอาเซียน กฎบัตร อาเซียน ประชาคมอาเซียน และสามารถแลกเปลี่ยนเรียนรู้ในเรื่องของความรู้ และประสบการณ์ในการจัดการเรียนรู้ทั้งในประเทศ และในกลุ่มประเทศสมาชิกอาเซียนร่วมกัน รวมทั้งศึกษาวิจัย และนำ สื่อ นวัตกรรมต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับกลุ่มประชาคมอาเซียนมาพัฒนาตนเอง และต่อยอดไปสู่การพัฒนา ผู้เรียนอย่างต่อเนื่อง นอกจากนี้ Colker (2008) ยังได้กล่าวถึงคุณลักษณะของครูอนุบาลที่พึงประสงค์ คือ ครูจะต้องมีความกล้าที่จะเรียนรู้ และแสวงหาความรู้เพิ่มเติมเพื่อที่ทำได้แก่ประสบความสำเร็จ ครูควรรักที่จะเรียนรู้ สิ่งใหม่ๆ ความรู้ที่ครูได้เรียนรู้ หรือได้รับจากการแสวงหา การเข้ารับการอบรม ต่างๆ ก็จะสามารถถ่ายทอดไปยังผู้เรียนได้เป็นอย่างดี

2. ด้านการจัดการเรียนการสอนในการเตรียมความพร้อมเข้าสู่ประชาคมอาเซียน

ในด้านจัดการเรียนการสอนเกี่ยวกับประเทศเพื่อนบ้าน ครูควรเน้นในการสร้างความรู้สึกร่วมรับในความแตกต่างว่าในขณะนี้ประเทศไทย กับประเทศอื่นๆ ในกลุ่มอาเซียน จะเป็นประเทศในกลุ่มเดียวกัน ซึ่งครูควรมีการเพิ่มเทคนิค และปรับวิธีการสอนโดยการบูรณาการในกิจกรรมต่างๆ ให้กับตัวเด็ก หรือสอดแทรกการจัดการจัดกิจกรรมที่มีความเกี่ยวข้องกับสิ่งที่ก่อให้เกิดการเรียนรู้ในเรื่องของประชาคมอาเซียน และความสัมพันธ์ระหว่างประเทศไทยกับประเทศเพื่อนบ้าน ดังที่กระทรวงศึกษาธิการ (2546) ได้กล่าวถึงในเรื่องของการบูรณาการการเรียนรู้การจัดการเรียนการสอนในระดับปฐมวัยว่า ครูควรยึดหลักการบูรณาการที่ว่าหนึ่งแนวคิดเด็กสามารถเรียนรู้ได้หลายกิจกรรม หนึ่งกิจกรรมเด็กสามารถเรียนรู้ได้หลายทักษะ และหลายประสบการณ์สำคัญ ดังนั้นเป็นหน้าที่ของครูผู้สอนจะต้องวางแผนการจัดประสบการณ์ในแต่ละวันให้เด็กเรียนรู้ผ่านการเล่นที่หลากหลาย กิจกรรมหลากหลายทักษะ หลากหลายประสบการณ์สำคัญอย่างเหมาะสมกับวัยและพัฒนาการ เพื่อให้บรรลุจุดหมายของหลักสูตรแกนกลางที่กำหนดไว้

นอกจากนี้ในเรื่องของการพัฒนาแผนการจัดกิจกรรม การเขียนแผนซึ่งในเรื่องของการเขียนแผนครูควรจะมีการบูรณาการเกี่ยวกับประชาคมอาเซียนให้กับเด็ก เพื่อเป็นการเพิ่มพูนความรู้ และทักษะในการเรียนรู้ ซึ่งสอดคล้องกับสำนักงานเลขาธิการคุรุสภา (2546) ที่ได้กำหนดมาตรฐานการปฏิบัติงานของครู คือ ครูผู้สอนจะปฏิบัติกิจกรรมทางวิชาการเกี่ยวกับการพัฒนาวิชาชีพครูอยู่เสมอ และจะต้องตัดสินใจปฏิบัติกิจกรรมต่าง ๆ โดยคำนึงถึงผลที่จะเกิดแก่ผู้เรียน รวมทั้งพัฒนาแผนการสอนให้สามารถปฏิบัติได้เกิดผลจริง พัฒนาสื่อการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพอยู่เสมอ และจัดกิจกรรมการเรียนการสอน โดยเน้นผลถาวรที่เกิดแก่ผู้เรียน

3. ด้านการประพฤติปฏิบัติตนในการเข้าสู่ประชาคมอาเซียน

ผู้ที่ถือได้ว่าเป็นผู้ที่มีบทบาทสำคัญในการเรียนรู้ของเด็ก คือ ครูผู้สอน ซึ่งครูผู้สอนจะต้องมีการพัฒนาตนเองก่อน ต้องมีความรู้เกี่ยวกับประเทศในอาเซียน มีทักษะการใช้ภาษาต่างประเทศในการสื่อสาร มีทักษะการใช้เทคโนโลยี และการใช้สื่ออิเล็กทรอนิกส์ตลอดจนทักษะในการถ่ายทอดความรู้สู่ผู้เรียน ตลอดจนผู้บริหารสถานศึกษา ต้องส่งเสริมและสนับสนุนครูสอนภาษาอังกฤษในการพัฒนาตนเอง โดยประสานความร่วมมือเรื่องการจัดสรรงบประมาณ และทุนกับองค์กรต่าง ๆ ทั้งในและต่างประเทศ เพื่อก่อให้เกิดศักยภาพในการเรียนรู้ของเด็กเพิ่มมากยิ่งขึ้น ดังจะเห็นได้จาก Ryans (1960) ที่ได้กล่าวถึงทัศนคติของครูว่าครูควรจะต้องมีความสนใจในความคิดเห็นของผู้บริหารและเพื่อนร่วมงาน มีด้านทัศนคติที่ดีต่อการศึกษา ซึ่งจะสามารถต่อยอดไปในเรื่องที่เกี่ยวข้องกับการประพฤติปฏิบัติตนในการที่จะเตรียมความพร้อมเข้าสู่ประชาคมอาเซียน เช่นเดียวกับ พราวพรรณ เหลืองสุวรรณ และพูนสุข บุญยสวัสดิ์ (2537) ได้เสนอแนะถึงคุณสมบัติที่พึงประสงค์ของครูว่า ครูจะต้องมีเจตคติที่ดีต่อการจัดการศึกษาปฐมวัย มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดีกับบุคคลต่างๆ สามารถประสานความร่วมมือจากผู้ปกครองเด็ก และผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับเด็ก และบุคคลอื่นๆ ในชุมชน เช่นเดียวกับ ยาวพา เดชะคุปต์ (2542) ที่ได้กล่าวถึงบทบาทของครูในเรื่องการประพฤติปฏิบัติตนนั้น ครูจะต้องมีการเตรียมตัวและการพัฒนาตนเองของครูอยู่เสมอ ทั้งนี้เพื่อให้เท่าทันกับการเปลี่ยนแปลงของยุคสมัย และก้าวทันโลกที่จะก้าวเข้าสู่ประชาคมอาเซียนต่อไป

ข้อเสนอแนะ

1. ผู้บริหารหรือผู้ที่เกี่ยวข้องสามารถนำคุณลักษณะของครูอนุบาลที่เป็นข้อค้นพบจากงานวิจัยเหล่านี้ไปใช้ในการพัฒนาครูอนุบาลเพื่อเป็นการเตรียมความพร้อมในการเข้าสู่ประชาคมอาเซียน เนื่องจากคุณลักษณะต่างๆ เหล่านี้เป็นสิ่งจำเป็นที่ครูอนุบาลควรมี
2. หน่วยงานที่เกี่ยวข้องหรือโรงเรียนอนุบาล ควรจัดให้มีการอบรมและพัฒนาครูให้มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ในการเข้าสู่ประชาคมอาเซียน ทั้งในด้านการให้ความรู้ การจัดการเรียนการสอน และการปฏิบัติตนในการเข้าสู่ประชาคมอาเซียน ซึ่งทั้งหมดนี้จะมีผลต่อการอบรมเลี้ยงดูเด็กอนุบาลให้มีคุณภาพต่อไป